

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 05 października 2023 r.

BZ-BOL.68.94.2023.AM

Pani
Anna Moskwa
Minister Klimatu i Środowiska

Mając na uwadze poniższe ustalenia oraz nadchodzący sezon zimowy zwracam się uprzejmie z prośbą o rozważenie zmiany rekomendacji w zakresie odblokowania kanału wlotowego do zalewu w Czernicy (przy założeniu niewydzielania toksyn przez algę) lub wskazanie innych działań do wykonania, w oparciu o opinię środowisk naukowych i badawczych, z którymi współpracuje Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Prośba ta wynika z faktu, iż z obserwowanego stanu faktycznego, to jest utrzymywania się dużych ilości złotej algi w zalewie w Czernicy, przy jednoczesnym braku śnięć ryb, co może świadczyć o niewydzielaniu toksyn przez złotą algę oraz praktycznie niewystępującą wymianą wody pomiędzy tym zalewem i rzeką Odrą.

W dniu 06 października 2023 r. w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim we Wrocławiu odbyło się kolejne posiedzenie Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, które poświęcone było omówieniu bieżącej sytuacji na rzece Odrze i zbiornikach przylegających, a w szczególności sytuacji w Zalewie Czernica. Dyskusja dotyczyła występującej od dłuższego czasu sytuacji w Zalewie Czernica, to jest utrzymywania się dużej ilości złotej algi, a co za tym idzie brakiem widocznej poprawy.

Wyniki badań próbek wody z Zalewu Czernica wykazują utrzymujący się wysoki poziom zawartości glonów *Prymnesium parvum* rzędu kilkudziesięciu milionów osobników w litrze wody.

Ostatnie wyniki badań na zawartość toksyn prymnezyn w Zalewie Czernica wykonywane były w dniu 7.08.2023 r. i wykazały obecność prymnezyn zarówno w komórkach alg jak i w wodzie. Pomiar te wykonywane są na zlecenie Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska i przekazywane przez GIOŚ. Centralne Laboratorium Badawcze GIOŚ nie wykonuje analiz na

obecność prymnezyn. We wrześniu analizy te były już tylko wykonywane dla wód Kanału Gliwickiego.

Mając na względzie utrzymujący się wysoki poziom „złotej algi” w Zalewie Czernica wskazane jest dalsze okresowe wykonywanie przedmiotowych badań na obecność prymnezyn.

W dniu 25 września 2023 r. przeprowadzone zostały kolejne oględziny brzegu Zalewu Czernica (rekomendowane przez ZZK MKiŚ). Oględziny prowadzone były z powierzchni wód zalewu z wykorzystaniem łodzi. W oględzinach uczestniczyli przedstawiciele Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu oraz Państwowej Straży Pożarnej. Zlustrowano całe nabrzeże. Nie stwierdzono występowania wylotów z kanalizacji, wylotów rowów ani miejsc wskazujących na występowanie naturalnego spływu z pól. Nie stwierdzono również obecności statków, które mogłyby zrzucać ścieki z toalet.

Powyższe oględziny były przedmiotem ww. posiedzenia WZZK. Podczas posiedzenia Z-ca DWIOŚ poinformował, że w przypadku istnienia dopływów byłoby to widoczne w wynikach, a nie ma żadnych odstępstw od wyników wskazujących na dopływ czegokolwiek co jest pochodzenia „ścieku”. Ponadto poinformował, że badania, które WIOŚ otrzymuje z Uniwersytetu Gdańskiego nie wykazują żeby w ostatnim czasookresie na tutejszym odcinku Odry były wydzielane toksyny przez algę. Przedstawiciel RDOŚ we Wrocławiu obecny na posiedzeniu poinformował, że być może skoro nic nie dopływa do zalewu w Czernicy i nie ma czynnika stresowego, to alga nie wydziela toksyn.

W związku z powyższym istnieje przypuszczenie, iż złota alga nie wydziela toksyn, a jednym z rozważanych rozwiązań jest odblokowanie kanału wlotowego, to jest ściągnięcie worków z biostabilizatorem oraz siatki, w celu zwiększenia wymiany wód z głównego koryta Odry z wodą w zalewie w Czernicy. Zalew Czernica posiada połączenie z rzeką Odrą kanałem, w którym praktycznie nie występuje przepływ, co skutkuje niewielką wymianą wody pomiędzy zalewem i rzeką. Ruch wody związany jest przede wszystkim z wahaniami poziomu wody w Odrze. Ponieważ wykonywane badania wykazują praktycznie stale utrzymujący się wysoki poziom stężenia *Prymnesium parvum* w Zalewie Czernica, więc w celu wyeliminowania źródła tego zagrożenia należy rozważyć możliwość sztucznego wywołania wymiany wód pomiędzy zalewem i rzeką Odrą. Przy ustalaniu terminu „przepłukania” Zalewu Czernica należy wziąć pod uwagę okres najmniej sprzyjający rozwojowi „złotej algi”, czyli okres zimowy. Biorąc pod uwagę dane naukowe związane z temperaturą wody, która nie sprzyja rozwojowi algi, akcja taka mogłaby być przeprowadzona przy temperaturze wody poniżej 4 °C. Odrębną kwestią jest metodyka przeprowadzenia tego typu działań, która wymaga już odrębnej analizy naukowej.

Podczas posiedzenia WZZK poruszono również kwestię postępowania ze słomą z worków zatopionych w kanale wlotowym zalewu Czernica. WIOŚ we Wrocławiu nie jest w stanie wypowiedzieć się jednoznacznie odnośnie dalszego postępowania ze zużytym biostabilizatorem po jego demontażu. Z pewnością zużyty biostabilizator będzie odpadem. W kwestii możliwego oddziaływania na środowisko wskazane byłoby przeprowadzenie analiz i badań, co do dopuszczalnego sposobu dalszego gospodarowania tym odpadem. Z pewnością najbezpieczniejszą formą dalszego zagospodarowania byłoby unieszkodliwienie termiczne przekształcenie w spalarni odpadów. Z punktu widzenia konieczności właściwej rejestracji odpadu należałoby wziąć pod uwagę zlecenie wykonania usługi demontażu zapory w ramach porządkowania terenu podmiotowi posiadającemu wpis do BDO w zakresie wytwarzania odpadów poza instalacjami obejmujący odpowiedni kod odpadu.

Podczas posiedzenia WZZK dyskutowano również nad możliwością zastosowania metody chemicznej, to jest środka likwidującego algę, jeżeli byłoby to bezpieczne. Powyższa metoda wydaje się być jednak niemożliwa do zastosowania ze względu na szerokie oddziaływanie na środowisko.

Obecnie najpilniejszą kwestią do rozstrzygnięcia jest możliwość usunięcia biostabilizatorów – jest to również postulat środowiska wodnego – użytkowników Zalewu Czernica.

WISNIOJLADOKY DOLNE
BLAGOUCIEC 237. LYNOSLATA
Ciepłota w. 2019/20

Do wiadomości – Wójt Gminy Czernica

